

АКТУАЛЬНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ ЗОЛОТА УКРАЇНИ

© Паранчук С.В., Віблій П.І., Мавріна О.О., 2011

Сучасний ринок інвестицій дає вкладнику змогу вибору щодо об'єкта інвестування і не обмежується лише вкладанням коштів у цінні папери, нерухомість чи реальну виробничу діяльність. Ще донедавна такий фінансовий інструмент, як банківське золото не займав основні позиції в інвестиційному портфелі та не викликав жвавого інтересу з боку інвесторів. Потрібно зважити усі переваги та недоліки таких інвестицій, стан і перспективи внутрішнього та міжнародного ринку золота, ефективність вкладень.

Останні 40 років роль золота на ринку інвестицій значно знизилась. Причиною цього є низька дохідність від інвестицій в золото, на відміну від більшості основних класів та категорій активів, що приносять непорівняно високі прибутки інвесторам. Зазвичай інвестиційні радники рекомендували тримати у золоті близько 5-10% портфеля для збалансування співвідношення ризик/дохідність.

Важливою характерною ознакою золота як класу активів є й те, що воно не є чийось зобов'язанням (як боргові цінні папери) та не засвідчує права вимоги на активи якоїсь компанії (як акції). Отже, інвестори в золото не несуть ризику дефолту або банкрутства (як інвестори в будь-які цінні папери).[1]

Нещодавня паніка на міжнародних фінансових ринках, а саме – фінансово-економічна ситуація у США та подолання боргової кризи у європейських країнах спричинили стрімке подорожчання банківського золота. В умовах нестабільності інвестори відмовляються від купівлі нестійких активів чи валюти, курс якої є досить хитким, натомість, дорогоцінні метали є більш надійним інструментом інвестування.

Для інвестора важливою є тенденція зміни цін, яка представлена у табл.1.

Таблиця 1.

Динаміка офіційних цін на золото, грн. за 1 тройську унцію золота за 2009-2011 р.р.

2009 рік		2010 рік		2011 рік	
Дата	Ціна, грн	Дата	Ціна, грн.	Дата	Ціна, грн.
31.01	6764,45	31.01	8735,31	31.01	10449,04
28.02	7276,5	28.02	8731,073	28.02	11142,634
31.03	7107,1	31.03	8794,769	31.03	111295,24
30.04	6887,65	30.04	9273,303	30.04	12195,027
31.05	7235,955	31.05	9621,071	31.05	12155,165
30.06	7195,373	30.06	9773,052	30.06	12006,284
31.07	7174,536	31.07	9203,471	31.07	13266,07
31.08	7595,542	31.08	9735,39	31.08	14243,641
30.09	7943,918	30.09	10494,737	30.09	14275,524
31.10	8272	31.10	10494,738	31.10	-
30.11	9293,758	30.11	10795,68	30.11	-
31.12	8723,613	31.12	11237,94	31.12	-
Середня за рік	7622,533	Середня за рік	9740,87783	Середня за 9 місяців	23447,625

(середньорічна ціна за 2008 рік = 4729,618 грн. за 1 тройську унцію золота) . [2]

Виходячи з даних табл.1, потрібно зазначити, що ціни на золото протягом останніх трьох років постійно зростають. Середньорічна ціна протягом 2010-2011 р.р. збільшилась на 13706,748 грн. за унцію. На основі цієї таблиці визначимо курсову дохідність у розрізі середньорічних цін.

Таблиця 2.

Динаміка курсової дохідності в розрізі середньорічної вартості інвестицій у золото за 2009-2011 р.р.

Роки	2009	2010	2011
Курсова дохідність, %	61,165	27,790	140,714

Курсову дохідність в даному випадку ми розраховуємо як співвідношення різниці середньорічних цін фактичного року і базового року до ціни базового року. Як видно з табл.2, курсова дохідність у 2010 році знизилась на 33,375%, а вже у 2011 році стрімко зросла на 112,924%. Експерти пророкують подальше зростання як цін на золото, так і дохідності у майбутньому. Така ситуація змушує задуматись про відновлення видобутку цього металу, тоді як вітчизняні запаси оцінюються приблизно у 2,5-3 тис.т. В Україні видобуток золота припинився у 2000 році через нерентабельність. На даний час собівартість видобутку становить близько 100-150 грн. за 1 г. золота, в той час, як ринкова ціна перевищує 400 грн. за 1 г. і продовжує зростати. В Україні вже готуються програми промислового видобутку золота. Основними центрами видобування стануть родовища в Карпатах (близько 400 т.), Донбас (біля 500 т.), а також Кіровоградська, Дніпропетровська область і Крим.

Отож, основними перевагами інвестування коштів у золото для інвестора є наступні:

- збереження від інфляції та отримання певного доходу;
- збереження заощаджень;
- надійність вкладень через ліквідність золота;
- постійне зростання ціни на золото;
- низькі трансакційні витрати та обмеження формальності проведених операцій;
- систематичність обрахунку ринкової вартості золота.

Основними недоліками таких вкладень є:

- невідома величина можливого прибутку, можливість неотримання його взагалі;
- ризик втрати частини інвестованих коштів;
- невисока дохідність, в порівнянні з інвестиціями в нерухомість або цінні папери;
- нечіткість перспектив державного регулювання ринку золота.

Підводячи підсумки, потрібно зазначити, що в Україні золото є третім за популярністю фінансовим інструментом інвестиційної діяльності після нерухомості та цінних паперів. Динаміка росту цін як у всьому світі, так і в Україні має зростаючу тенденцію, припиненню цього може посприяти ревальвація долара США. На даний момент попит та зріст цін на золото є результатом великої масової невпевненості у майбутньому, всесвітньої залежності від нестійкої американської економіки та деякої паніки серед населення багатьох країн.

1. Варфоломєєв С. Ринок інвестицій в золото для українських інвесторів: Аналітичний огляд. – К., 2003. – 41 с. 2. Золото: Динаміка зміни ціни: Фінанси Електронний ресурс / Сайт ALL-BIZ.INFO: Україна. – Режим доступу: http://www.ua.all-biz.info/uk/finance/single_metal_rate. 3. Святненко А. Золоті інвестиції. Коштовні метали торік стали третім за дохідністю фінансовим інструментом для українців // Дзеркало тижня. – 2007. – № 7 (636). – с.7–13.